16. Urfa

F: Siz ne zamandır buradasınız?

M: Ben doğduğumdan beri Urfa'dayım, aslen de Urfa'lıyım. 33 senedir bu köyün muhtarıyım. Köyümüz çok kalabalık değil, herkes akraba.

F: Urfa'lı olmak ne demek?

M: Siz hangi dindensiniz?

F: Hıristiyanım

M: Müslümanlığı araştırdınız mı?

F: Biraz

M: Buradakilerin %90'ı Müslüman. Ve örf adet, gelenek ve dinlerine bağlı insanlar. Dinlerini seviyorlar.

F: Günlük hayatta bu ne demek dini sevmek? Bu nasıl gözüküyor

M: Ben Müslümanım, Müslüman olduğum için seviniyorum. Bizde bir söz vardır, Urfa'da Allah beni iyi ki Müslüman yaratmış. En güncel din bize göre Müslümanlık. Musa da, İsa da peygamber hepsini biliyoruz tanıyoruz. Ama bizimki en son din. Almanya'nın parası euro, önce mark'tı, ondan önce neyse ama şimdi en geçerli olan euro. Sana 500 mark verseler napıcam dersin. Biz böyle düşünüyoruz dinimiz için yoksa o da bir değer. Din tamamen farklı. Hıristiyan da Musevi de eyvallah hepsini kabul ediyoruz ama bize göre en geçerli olan Müslümanlık.

F: Örneğin günlük hayatta gelenekleri, örf-adetleri nelerdir Urfa'lıların?

M: Biraz daha radikal. Mesela dinimiz diyor ki günde 5 defa namaz kılın. Ama herkes uymuyor, tam yapmıyorlar. Ancak genel manada Urfa biraz daha önde. Fakat dinimizin bize söylediğinin daha azını yapıyoruz. Mesela 5 vakit namaz kıl diyor din, ama 2-3 defa namaz kılıyor. Ama çabalıyor.

F: Sizin köyünüz nasıl bir yer? İnsanlar nasıl?

M: %100 Müslüman. Anadil Arapça, sonra Türkçe biraz da Kürtçe. Gençlerimiz fazla nüfus olarak.

F: Sizin köyde Suriyeli var mı?

M: 10-15 hane var.

F: Bayaa var.

M: Evet

F: Onlar Kürt mü Arap mı?

M: 1-2 ev Kürt, çoğunluk Arap mı?

F: Onlar çalışıyor mu?

M: Günlük tarım işlerinde çalışıyorlar. Benim yanımda iki Suriyeli çalışıyor tarımda. Pamuk tarlasında işçilik yapıyor.

F: İşçi olarak nasıllar?

M: İyiler çalışıyorlar. Açlar mecbur çalışmaları var. Ve biraz ucuza çalışıyolar. Bazıları vicdansız olursa daha az veriyorlar.

F: Biz günlük piyasa nedir. Metre olarak sulama hesabıyla veriyoruz, Türk Suriyeli olsun fark etmez. Piyasa ne kadarsa o kadarını veririz. Hatta ben 5 lira fazlasını veririm. Ama ucuza çalıştıranlar da var, onun için de seviniyolar çünkü ihtiyaçları var. Mesela ben ev verdim çalışanlara kira almıyorum. Allah rızası için. Peygamber de Mekke'den Medine'ye gitmiş, muhacir olmuş. Bunu şimdi bütün Müslümanların yapması, muhacir olması lazım. Çünkü niye evi burada değil.

F: Haberlerde biz Suriyelilerle Türkler din kardeşiyiz deniyor haberlerde siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M: Müslüman ile Müslüman aynı kardeş. Siz de Hıristiyan Ukrayna Hıristiyan o da din kardeşi.

F: Ve bu nedenle daha yakın hissediyor musunuz Suriyelilerle?

M: Bu kişinin şahsına kafasına bağlı ama kabul ediyoruz, dinimiz söylüyorsa tamam. O nedenle ben ev verdim ama muhtaç yani ihtiyacı var.

F: Eğer biri din kardeşi olsa, pratik olarak günlük hayatta bu ne demek aslında? Din kardeşliği nedir?

M: Esasta din kardeşiyiz fakat onlar muhtaç, perişanlar, muhtaçlar. Dinimiz bize bunu söylüyor. Bize bunu söyleyen dinimiz. Ben böyle düşünüyorum. Ama arkadaşlarım gitsinler diyor.

F: Köyünüzdekiler ne düşünüyor?

M: Ben Arabım, köyümüzdekiler de Arap. Arapların %90'ı kalsınlar diyor.

F: Çoğu Arap Türkler böyle düşünüyor diyorsunuz

M: Kürtler de böyle düşünüyor

F: Neden böyle düşünüyorlar?

M: Osmanlı'dan gelen bir kültür. Benim dedem, dedemin dedesi hep misafiri sevmişler. Bu İbrahim peygamerden gelen bir adet. Bu topraklarda yaşamış. İbrahim peygamberden kalan bir bereket var burada. İbrahim peygamber meczup, fakir. Kimsesi yok üstü başı perişan. Geliyor diyor ki karnım aç. Diyolar ki sen hangi dindensin. Ondan diyolar

ki sen Allah'a inan ben sana yemek veriyim. O da diyor ki ben böyle yaşamışım şimdi yemek için senin dinine mi gireyim. Allah Cebraili gönderiyor, ben bu kulun 70 yıldır rızkını, yemeğini gönderiyorum ama yemeğien karışmadım. Sen bir öğün yemek için ona dinini değiştirticeksin diyor. Adam anlıyor hatasını ve gidiyor yemek veriyor İbrahim peygambere. Bu nedenle muhaciri sevmek İbrahim'den gelen bir esas. Burada şimdi bende ofis var boş ev var, veriyorum ondan gelsin otursun.

F: Arap ve Kürt kökenli Türkler Suriyelileri kabul ediyor, diğerleri etmiyor öyle mi?

M: Bu bizim geleneğimizden dolayı. İbrahim'den gelen.

F: Yani bu Kürt ve Arap olmaktan çok Urfa'lı olmaktan ileri gelen bir şey

M: Yani şeytana tapanlar geldi onlara bile kucak açtı burası

F: Çoğu Suriyeliler ya Arapça ya Kürtçe konuşuyor değil mi? O halde acaba ortak dil konuşan Arap ya da Kürt vatandaşları onlara daha yakın hissediyor.

M: Birinci öncelik din. Dilden daha önemli.

F: Dilin başka bir önemi yok yani.

M: Dil anlaşmak için işte, ama esas din. Ve insanlık vazifesi. Bunu bize dinimiz söylüyor.

F: Hem Kürt hem Arap hem de Türkmen var. Mesela Suriyeliler arasıdna Araplarla özel bağlantınız var mı?

M: Akrabalarımız var.

F: Bu akrabalığın önemi ne aslında?

M: Din ve insanlık.

F: Diyelim yarın Ukrayna'lılar geldi, bu nasıl olurdu?

M: Misafirlik olurdu.

F: Sizce köyünüzdekiler onlara aynı şekilde açık olur muydu? Çünkü orada akrabalık yok.

M: O artık kişiye bağlı. Bu %90 misafirim bu da %60-70 misafirim gibi olurdu, yani aynı olmaz ama esasta bizim dinimizin söylediğine göre yine misafir ederiz.

F: Ama küçük bir fark var

M: Çünkü akrabalar daha cana yakınn geliyor.

F: Sizin köyünüzdekiler ne diyor Suriyeliler hakkında.

M: İnşallah savaşdurur bunlar evine gider.

F: Günlük hayatta sohbet var mı?

M: Aynı, normal, komşum nasıl buraya gelirse onlnar da o şekilde. Kız alıp veriyorlar öyle şeyler de oluyor, akrabalık bağları oluyor.

F: Savaştan önce var mıydı?

M: Savaştan önce giriş çıkış zordu. Ama şimdi açıldı. Vize almak gerekiyordu. Suriye'de Esad rejimi Rusya gibi devlet herşeyin başında. Mesela Türkiye özgür, Suriye öyle değil.

F: O zamanlarda sizin akrabalarınız nasıldı?

M: Benim akrabam Almanya'da da var. Çok insanın akrabası var herkes gidemiyordu. Ama isteyen gidip gelebiliyordu, vize alıp gidiyordu.

F: Suriye'liler biraz daha misafir, bu onların dilinden kaynaklanmıyor çünkü akrabalıklar var.

M: Herkes akraba değil en başta insanlık vazifesi. Vicdan.

F: Suriyelilerin daha çok misafir olmasının nedeni din mi akrabalık mı coğrafya mı?

M: Din coğrafya bir de savaştan geliyorlar yani. Vicdanen de insan üzülüyor.

F: Ukrayna'lılar aynı durumda olsa Suriyelilerle Ukraynalıların arasındaki fark nedir?

M: Bunlar mülteci çok bir fark yok. O da zulüm görüyor, bunlar da zulüm görüyor. Bunlar yol yakın, komşular diye geldi. Türkiye'ye Hıristiyan da geldi. Din daha ağır basıyor terazide

F: Dil önemli ama din daha önemli diyorsunuz. Ve onların dini değil sizin dininiz önemli değil mi?

M. Bizim dinimiz böyle söylüyor. Komşuluk işte, kedi beslemek gibi kedi besliyor musun, sana birşey getirmiyo ama ona bakıyosun vicdanen.

F: Eğer Suriyeli sığınmacılar şimdi dönmek yerine kalmaya karar verirse köyünüzdeki insanlar buna karşı ne hisseder?

M: Gitsinler, savaş dursun ve gitsinler. Herkes evine.

F: Neden bunu diyor?

M: Senin şimdi Almanya'da evin var, araban var, bankanda hesabın var. Akrabaların var. Sen oraya aitsin, oranın insanısın. Sürekli orada kalabilir misin? Zengin her yerde kalır gider gelir. Ama fakirlerin durumu zor. Bunların bir kısmı bizim ekonomimize de fayda sağlıyorlar. İş gücü oluyorlar.

F: Sizin için hangi durum iyi olurdu dönseler mi kalsalar mı?

M: Evi orada çocuğu orada memleketleri orası.

F: Yani sen onları düşünüyorsun. Yoksa sizinn işinize yaramayacak onlar giderse.

M: Yani benim işim devam eder ama onlar giderse en azından mutlu olurlar.

F: Köyünüzdekiler ne düşünürdü kalırlarsa

M: Köyümüz çok kalabalık yeterli iş yok.

F: Köyünüzdeki Suriyeliler nasıl insanlar?

M: Çok zulüm görmüşler. Evlerinne bomba atılmış. Aileler kaçıp gelmiş.

F: Sizin köyünüzdekiler ve Suriyeliler arasında bir fark var mı karakter açısından?

M: Aynı ama onların durumları çok zor.

F: En büyük fark mutsuzluk mu?

M: Evet, açlık, ekonomik durum.